

Pol Mon Korin Wumb Nga Endi Polpu Kindim

Pol Mon Nga Polpu Korin Wumb Kin Kindim

¹ Na Pol Krai Jisas nge ek se andi wu, Gos noman ele na to tonu kindim. Nga sinim nge enginpin, Timisii kin ouni molpul kin, si enim 'Ka muleiyo!' kindimbi nge, Gos wumb Korin konu men ngii ele molmun wumb ei kin, nga Gos nge tilap wumb Akeiya konu ele pei molmun wumb ombu, ek ka muleiyo kindimbi.

² Gos sinim Erinpin kin, nga sinim nge Owundu Krai Jisas ouni nge noman emin kin, noman ka ei enim kin pengli!

Pol Eim Ka Piipi Gos Ngolum

³ Pe sinim Gos kin ka piipin ngumun. Nga Gos eim sinim nge Owundu Jisas Krai nge Arim, nga Gos eim sinim nge Erinpin ei, eim sinim noman ka ngopu kin, sinim paki tolum nge pulwu.

⁴ Sinim ol embin endi tonu olum kunum ei, Gos eim sinim paki topu ngolum. Ngopu kin yi ku, sinim wumb nii endi eim ol embin endi tonu omba kunum ei, sinim wumb ei kin kapli paki to ngumun ku. Ei sinim Gos paki tolum nge epi ende, sin sinim Gos kin sinpin epi ei, wumb ei kin paki tumun ku.

⁵ Nimbi erang, sinim Krai kin ngenj kumbii owundu pei ouni ko wunmun ei, yi mi ku, nga sinim Krai nge paki tolum epi owundu ei, eim kin ouni simin ku.

⁶ Pe sinim ngenj kumbii sinjpin kin, kapli ele nge enim ei paki topu kin, Gos enim si orung simba. Nga Gos sin paki tum kin, kapli nga sin enim paki tumun ku. Paki tamin kin, enim dinga ngang kin, kunum kunum dinga angk mulangin kin, ol embin tui ei tonu omba ei, sin dinga pupun angpin molmun mi, yi ku enim dinga angk mulngii.

⁷ Pe sin enim kin epi ei kenmin ni, kui er molmun epi ei, dinga piipin molmun. Nimbi erang sin piinmin ei, enim sin kin ngenj kumbii ei, ende ouni ko wunmun. Pe Gos sin kin paki tang sinjpin epi ei, enim sin kin ouni paki tang singii ku.

⁸ Yi mi, sin noman ele enim piinmin ei, engnan nol sin Eisiya konu owundu ele, ol embin tui owundu sin kin tonu onum. Pe epi embin endi sin kin tonu onum epi ei, embin owundu kis mendpi. Yi erang kin, sin molpun bin ni piinjpin; ba kapli dinga pang molpun kin, bin pinerim mon.

⁹ Nimbi erang sin piinjpin ei, sinim kulmun kunum mandi salim. Ba ei yi erang kin, sinim nge dinga ei, kapli ermin ni piinmin mon; ba sin Gos eim nge dinga mendpi ei, kapli ei piimin. Nimbi erang Gos eim wumb kulngii nge, si konj sipi kindilim pulwu.

¹⁰ Nga sinim konu kis ei pupun kululamin; ba Gos Krai kin sinim sipi orung sim. Nga ekii se, eim sinim sipi orung simba ku. Pe Gos Krai kin sinim sipi orung simba ni dinga piyamin kin, nga eim sinim sipi orung simba ku. Nimbi erang sinim eim kin epi ka wii simin ni piinmin ei, nga

eim kin kui er molmun.

¹¹ Pe nga enim sin kin prei erik kin, paki to ngungii ku. Yi mił, wumb pei sinim kin prei enmin ei, Gos piipi kin, sin epi ka wii pei ngumba. Ngopu kin, wumb pei en enim ek nik kin, Gos kin noman ka piik ngok, nga sinim kin piik ngungii ku.

Pol Eim Konu Endi Bii Ni Piim Ba, Eim Noman Tał Sim

¹² Epi ei nge, sin bong ninmin ei, sin noman tuk gui ei ek ni ngolum epi ei, sin ni tor kindpi kin, sin ol kun ka ni, noman tuk konj ka Gos sin ngurum noman ei, sin ni ngonum. Nga ya mani mei ele wumb noman dinga ol ei, sin kin tonu onanim mon. Ba Gos nge noman ka ngolum ei, sin ol yi mił erpin andinmin. Andpin kin, ya mani mei wumb kin, tuk ele andinmin ele nge, na enim wumb kin, ol yi mił nga erpin andinmin.

¹³ Pe sin mon polpun, enim ngonmun ei, enim mendpil nipe pul endi pimba ei, gerik kanik piik erngii. Pe nga na piind ei, enim keimi piik poru ninmin.

¹⁴ Nga ok yi ku, enim sin kin, aninga kopur pii kun erik. Ba ekii se, enim sin kin, nga pii kun erngii. Erangin kin, sin enim kin bong nipin ka piipin ngumun ei, yi mił enim sin kin bong nik, ka piik ngok erngii kunum ele, Owundu Jiisas eim orung omba.

¹⁵⁻¹⁶ Nimbił erang ei yi mił peng kin, na noman ele enim kin kumb se ombii ni piinj. Ei yi erip kin, enim kunum tał noman ka wii epi ei, paki tamb singii ni piinj ei, na noman ele, enim kin kumb se ombii ni piind. Nga ekii se, Masironiya konu

wumb mołmun ele, pup pendip kin, ya orung ombii ni wamb kin, enim na paki tok, Juriya konu ele kindangin bii.

¹⁷ Ei yi mił, epi endi na noman ele ermbii mił nip end ei, na pii kun enarip nind min? Nga na epi endi ermbii ni piil epi ei, mani mei ele wu mił kapli mił mon; kunum ende mił yi nił min? Ei mon mendpił!

¹⁸ Pe Gos eim keimi mendpił mołum mił, sin oł keimi ermin nimin oł ei, keimi ermin ku. Yi mił ek keimi, sin nipin enim ngonmun ei, ek kapli min mon yi ninanmin mon.

¹⁹ Pe Jiisas Krai Gos eim kingam nge ek ka ei, sin ni tor kindpin enim ngonmun ei, Timosii ni, Sailis ni, na Pol kin ek nipin ei, kapli min mon? Nipin yi elmin, wu endi sin ninanmin mon. Ba Krai eim Gos nge ek keimi minj nipi kin, kapli niłim wu.

²⁰ Ei yi mił, Krai eim Gos ek keimi dinga ni pendilim ek ei, kapli minj nipi kin, oł keimi pei ekii silim wu. Ei pułe yi mił peng kin, sinim Jiisas Krai nge embe ele 'Ei keimi' nipin kin, sinim Gos kin ka piipin kin, eim embe ambil tonu kindmin.

²¹ Ba Gos endeim mendpił erang kin, sin enim kin ouni Krai kin dambiltpin ende pupun kin, er dinga kindang mołmun. Nga Gos eim mendpił, sinim eim ek ka ei ni tor kindmin ni pendim ku.

²² Gos eim sinim eim nge wumb nipi mon połpu kin, mundang mołum ei, eim Gui Ka ei, sinim noman tuk ele kindang mołum. Mołpu kin, Gos sinim kin ngumbii ni pendrim mił, ei keimi mendpił, sinim piinmin eim keimi sinim ngumba.

²³ Ba na Gos wii tamb kin, eim na noman tuk ele piipi kin, ni tor kindmba. Pe na Korin wumb konu ele onenj ei, pule yi miɬ paɬim. Na nam ek dinga ei, enim wumb kin noman embin ngumba ei, nam noman ele mon ni piind.

²⁴ Sin enim pii gii ei, tep enanmin mon; ba sin enim kin kongun ouni eramin kin, enim ka piingii. Oɭ yi eramin kin, enim pii gii ei dinga pimba.

2

¹ Ei na noman ele yi ni piind. Na nga enim kin onermbii ni piind. Nimbil erang na enim kin wamb kin, enim noman embin piingii ei, mon ni piind.

² Pe na enim oɭ yi miɬ eramb kin, enim noman embin to piinjing kin, wumb nii endi na erang kin, na ka piimbii? Ba na enim noman embin ngunj kin kapli enim na erangin kin na ka piimbii.

³ Nga ele nge, na mon ei, ok polup enim kin kindinj ei, na enim kin ombii ni piinj; ba kunum ele, enim noman embin na ngungii ni piip kin, na enim kin onenj. Ba na noman dinga piind ei, na ka piinj kin, kapli enim yi ku ka piingii.

⁴ Yi miɬ ei, na noman tuk ele embin owundu kis peng kin, nga ngenj kumbii peng kin, na mon ei polt. Pe yi ku, na ke namb kin, ningil ka pei mani onum. Na oɭ yi eramb kin, enim noman embin to piinerngii. Ba na yi eramb kin, enim piingii ei, na enim kin noman ka pei ngond.

Wumb Oɭ Kis Enjing Ei, Kil Ngo Si Kindim

⁵ Ba pe wumb nii endi, enim molmun konu ele wumb ei, noman embin ngumbii ni ermba ei, na kin mon; ba ei erpi, enim wumb kombur kin noman embin ngang kin, enim noman embin to piingii. Pe na ek yi nind ei, eim kin ol dinga endi enermbii mon.

⁶ Yi mił, pe kumep kis ei, wumb pei wu endeim kin, ngo orung kindnjing ei, yi mił kapli enim.

⁷ Yi mił, enim ol eipi endi erngii. Erik kin, enim wu ei ol kis kil ngok, eim paki tok, noman emin ngungii. Mon pim kin, kapli noman embin wu ei, to mani kindmba.

⁸ Yi erang kin, eim piimba na enim kin dinga kii sind ei, enim eim kin noman ka keimi mendpił ngungii.

⁹ Ei pułe yi mił peng kin, na enim kin mon ei, polup ngond. Ei enim piinmin mił nenj? Na enim kenmbii pend piip kin, ol yi mił andan top end ei, enim keimi ekii sinmin min mon?

¹⁰ Pe enim wumb nii endi, enim ol kis ei kil ngo si kindnjing kin, na wumb ei kin, ol kis ei kil ngo si kindmbii ku. Pe na wumb endi nge ol kis endi enjing ei, na si kindinj ei, nimbił erang enim nge piip ele, na ol yi mił end. Pe Krai kaninim ei, na ol kis elmin ol ei, enim paki top, si kindinj.

¹¹ Sinim ol kis elmin ol ei, kil ngo si kindamin. Mon pim kin, Seisen sinim to mani kindmba. Nimbił erang, sinim Seisen eim noman ele, ek kend topu ol yi elim nge pulwu molum ei, sinim piinmin.

Trowas Konu Ele Pol Noman Embin Tui Ol Endi Tonu Om

¹² Ba kunum ei, na Trowas konu ele, tor pup kin, Krais nge ek ka ei ni tor kindmbii ni punj. Na piind ei, sinim nge Owundu eim nge kongun ermbii konu ei, andlam ei aki to kindim salim.

¹³ Ba na noman tuk ele embin palim. Nimbil erang, na angnan Taisis molum konu ele, kur kan sinenj mon. Yi mil peng kin, na wumb Trowas konu ele mulnjung wumb ei, 'Mulei' a ni pendip kin, na Maseroniya konu ele punj.

Ek Se Andilmin Wumb Krais Eim Nge Dinga Ele Sik Opu Orung Wu To Mani Kindnjing

¹⁴ Ba sinim ka piipin kin, Gos ngumun ei, Gos eim dinga ei, sinim ngang sinjpin. Sinjpin ei, sinim Krais kin dambiltpin ende pupun kin, eim sinim paki tang kin, gui kis nge noman dinga ei, to mani kindmin. Pe nga Gos sinim erpi sim ei, Krais nge ek ka ei, kuni ka wii mil muru ka tolum. Tolum ei, wumb mei konu orung orung pei, sinim Krais nge ek ka ni tor kindamin kin, wumb pei piingii.

¹⁵ Pe sinim yi mil molpun kin, Krais eim nge kulmal kalpi muru ka wii topu kin, tonu Gos eim molum konu ele ngum. Pe muru ka wii ei, to tor pupu kin, wumb nii endi eim ol kis elmin ol ei, si kindpi kin, Gos kin orung si mundang molmun wumb ei kin punum ku. Nga muru ka wii ei, tor pupu kin, wumb nii endi ol kis elmin ol ei nge erpi, bok to mani pupu kin, am pu molmun wumb ei kin punum ku.

¹⁶ Pe wumb koltmun sinim muru kis wii mil ei, topu tor opu kin, wumb nii endi eim ol kis elmin ei, er mulum konu kis ele pum. Pe wumb

noman konj sik mołmun wumb ei sinim muru ka wii mił ei topu, tor opu kin, wumb nii endi eim oł kis elmin oł ei, si kindpi kin, orung Gos kin opu kin, noman konj mołmun wumb ei kin onum. Pe wumb nii endi ei, eim kongun yi mił endi kapli ermbe? Krais sin paki tang kin, kapli sinim kongun ei ermin.

¹⁷ Pe sinim wumb eipi mołmun ei mił, sinim yi mulałmin mon. Ei wumb en enim, Gos ek ni tor kindpin kin, ku simin ni piinmin. Ba sinim ek keimi nimin ei, Gos eim ek ka sinim ek se andiłmin wu. Sinim Gos ek ka ni, kun ka keimi ni, tor kindmin ei, Krais nge kongun wumb mołpun eim dinga ele ninmin ei, kunum kunum Gos sinim kanpi minj mołum.

3

Korin Wumb En Enim Ek Konj Dinga Endi Nik Pendnjing Palim

¹ Pe sin sinim nga pułngun mondpu kin, sinim embe ambił tonu kindmin min? Min nga sin sinim wumb kombur eipi ende mił mołpun min? Nga sin sinim wumb kombur pipe pulnjung ei, sin sinim embe ambił tonu kindngii nge nipin mon ei, enim kin ngumun min? Min nga en enim pipe endi yi mił pułngii ei, sin paki tumba nge ngungii min? Yi mił ei mon.

² Pe en enim mołmun ei, sinim noman tuk ele, sin mon mił poł pendinmin ei, wumb pei mon ei gerik piik erngii.

³ Ei sinim kin peni ele nipi ngonum ei, Krais eim mon połpu sinim kin kindim. Ei enim mon połumun epi gal ei, sik kom ku ele, mon połumun

ei mił mon. Ba enim wumb noman tuk ele, Gos Gui Ka kunum kunum konj mołulum Gos ei, mon poł pendim.

⁴ Sinim ek yi nimin, nimbił erang sinim Gos kin pii gii ei, noman dinga palim ei, Krai nge ele sinim oł yi mił enmin.

⁵ Sinim piinmin ei, sin sinim kongun ei nge, endi kapli enanmin mon. Ba Gos eim sinim paki tang kongun ei, kapli ermin. Ei epi nipe epi endi sinim ermin ei, Gos eim mendpił kin tonu ołum.

⁶ Yi mił Gos eim sinim kin mon konj poł pendim ele, sinim kapli erang kin, ek ka ni tor kindmin. Pe sinim kin mon konj ngum ei, lo ek mon; ba Gos Gui Ka lo konj ei ngum. Nimbił erang lo ek mon poł pendnjing ei, erang kin, wumb kołulum oł tor om; ba Gos Gui Ka nge mon konj ei erang kin, wumb noman konj ngolum.

⁷ Pe Gos neng kin, Moses lo ek tonu kom ku peł ele, mon poł pendrim ek ei, wumb kołulum oł ei nge tonu orum. Ba Gos nge tiłang owundu Moses andan topu ngurum kunum ei, Moses kanpi sipipi kin, Jura wumb kin si pang kin, wumb Moses eim kumb ningił ele, keningii pineririm mon. Nimbił erang tiłang ei, owundu mendpił erpi multum. Ba nga tiłang owundu mendpił er multum ei, pułngun mondpu am purum.

⁸ Akip kunum ei, Gos Gui Ka kongun erpi kin, eim tiłang owundu dinga pei nga simba ku.

⁹ Yi mił ku, pe Moses lo ek ei, wumb kos enjing kin, nga tiłang owundu dinga ei kongun erang kin, kapli pe sinim Gos kin kun ka mołmun wumb ei, si mundang kin, tiłang owundu mendpił nga simba.

¹⁰ Pe Moses lo ek ei, tilang owundu ei, kumb ok o purum. Ba tilang ei, pe pīram pinalim mon. Ya pe, tilang owundu mendpił konj ei, noman konj tilang sinim simin nge onum.

¹¹ Yi mił pe, Moses lo ek ele poru nimba mandi enim ei, tilang pim kin, kapli nga yi mił, oł konj endi kunum kunum mułmba oł ei, tilang owundu simba ku.

¹² Yi mił, sin ek ni tor kindinmin ei, sin mund mong kulanmin mon! Nimbił erang sinim epi ka wii simin ni, piipin kin, kui er mołmun ei, sinim Krai kin pii gii nipin ele, ek ni tor kindinmin.

¹³ Ei sinim Moses elim mił ei, sinim enanmin mon. Moses eim kumb ningił ele, alap sipi kin, pandi tum. Tang kin, Jura wumb Gos Moses ngum tilang ei, pupu poru nimba erim ei, enim kinenjing mon.

¹⁴ Ba wumb en enim noman ele dinga pang kin piingii ei, kapli enerim mon. Nga Jura lo ek ok nge ei kunum ele, gerik piik erngii ei, piinenjing mon ku. Nimbił erang akip yi ku, epi endi en enim noman ele, pandi topu pim. Yi mił erang kin, en enim epi pandi to pendnjing epi ei, Gos erang kin, Krai endeim si kindim.

¹⁵ Pe akip kunum ele, en enim Moses Gos nge lo ek ngurum ek ei, en enim gerik piik erngii pinerim. Nimbił erang en enim noman ele, alap mił epi ei, pandi topu pim ku.

¹⁶ Ba kunum endi, wu endi eim Owundu kin pii gii nirim kunum ei, eim alap mił epi, eim noman tuk ele, pandi topu pendim epi ei, Owundu si kindim.

¹⁷ Pe nga, Owundu eim Gui Ka nge pułwu. Nga

Gui Ka ei, wumb nii endi noman tuk ele mulum kin, kapli epi endi wu ei kin, ambil gii ninermba mon. Wu ei eim wii minj mulmba.

¹⁸ Nga sinim wumb pei kumb ningil ele epi endi, pandi topu pinalim mon. Yi erang kin, sinim Owundu nge tilang owundu ei, sinim andan tang kin, nol min men mil kaninmin. Kanpin kin, sinim min men ei, Owundu molum mil, sinim yi mil ku tonu onmun. Opun kin, sinim Owundu nge tilang owundu ei nga, nga simin ku. Nimbil erang epi ei, sinim kin aki topu ngonum ei, Owundu Gui Ka molpu kin, tonu onum.

4

Ek Se Andilmin Wumb Ei, Krai Nge Mei Nganmbi Ming Mil Molmun

¹ Yi mil Gos eim sinim kin kaimb si ngopu kin, sinim kongun ele ngum. Ngang kin, sin kongun ei, noman tuk ele, embin topun yi mil enanmin mon.

² Pe sinim epi koi erpin, nga ol singambil kulpun enjpin ol ei, pei si kindmin. Sinim Gos eim ek ka ei, to eipi eipi kindpin kin, ek kend topun yi enermin mon ku. Ba sinim Gos eim nge ek ka ei, keimi peni ele ni tor kindpin kin, wumb nge noman tuk gui ei, noman ele ek keimi nilmin ei, tang piingii. Piik kin, wumb ei sinim kongun enmin ei, Gos ningil ele kun ka molum ei keningii.

³ Pe sinim Krai nge ek ka ei, ni tor kindinmin ei, keimi koi erpi pim kin, kapli ek ka ei, wumb nii endi konu kis ele, am pungii wumb ei nge, noman tuk ele mendpil koi erpi pimba.

⁴ Mei konu ele, ek kend gos pulwu ei Seisen, eim wumb pii gii ninenjing wumb nge ningil ele mil, noman tuk ele ambil gii nipi pandi tang kin, emii palim mil molmun. Nga molmun wumb ei, Krai nge ek ka ei nge, tilang ei nin, Krai nge tilang owundu ei, wumb noman tuk ele tuk punerang kin, nga wumb ol ei kinerngii mon ku. Nga Gos molum mil, Krai sinim kin keimi andan tonum.

⁵ Yi mil, sinim ek ni tor kindinmin ei, sin sinim nge ek ni tor kindninanmin mon. Ba sin ek ni tor kindinmin ei, Jiisas Krai sinim nge Owundu ele, ek ni tor kindilmin. Nga Krai nge ek ka ekii sipin kin, sin sinim enim nge kongun wu molmun ei, Jiisas embe ambil tonu kindmin.

⁶ Yi mil kumb ok, mei wii sirim kunum ele, Gos eim ek yi nirim, "Pe tilang ei, emii palim konu ele topu tor wangli!" Gos eim endeim ok eririm Gos, ei eim nge tilang ei erpi kin, sinim noman tuk ele topu kin, tilang enim. Gos eim ol yi erpi tilang ei, sinim kin ngum. Ngang kin, tilang ei, sinim Gos eim tilang owundu ka wii ei nge, piik molmun. Molk kin, Gos nge tilang ei, Krai nge kumb ningil ele, min men mil kaninmin.

⁷ Ba Gos eim mei nganmbi ei sipi kin, sinim wumb ming wii mil eririm. Nga Gos nge ek ka ei, eim nge noman ele ka wii ei, sinim kin noman tuk ele kindang kin, eim sinim kin andan topu kin, sinim nge dinga endi pinaim mon. Ba Gos eim nge dinga ei, sinim noman tuk ele kindpi ngum.

⁸ Pe nga ol embin tui sinim kin konu orung orung pei tonu onum. Ba ol embin ei, sinim noman ele to mani kindnanim mon. Nga embin pei sinim nge noman ele tonu wang kin, nga

sinim noman ele ei, embin palim; ba sinim ol pei ombu wakin topun si kindnanmin mon.

⁹ Sinim nge opu orung wumb pei molk kin, sinim to kis erik, ol embin tui ngok kin, yi elmin; ba Gos sinim kin wakin tunalim mon. Nga wumb kombur sinim to mani kindik kin, ngenj kumbii ngok yi enmin; ba sinim to kis mendpil erik poru ninalmin, mon.

¹⁰ Kunum kunum sinim ngenj ele, Jiisas kultum ele nge, sinim ko wupun, sipin kin, se andinmin. Yi mil peng kin, Jiisas eim nge noman konj ei nga sin ngenj ele tuk mulum pim kin, kapli wumb pei keningii.

¹¹ Yi mil, kunum kunum sinim konj molamin kin, ol embin tui ni koltmun ol ei, sinim kin tonu onum. Nimbil erang sinim Jiisas nge embe ele, ni tor kindpin ele nge, ol embin ei sinim kin tonu onum. Yi mil peng kin, Jiisas eim nge noman konj dinga ei, sinim ngenj tuk ele mulang kin, wumb pei keningii.

¹² Ei pule yi mil, koltmun ol ei nge, sin kin kongun erpi molum. Nimbil erang sinim Owundu nge kongun ei enmin. Ba ol yi mil erang kin, Jiisas noman konj ei, enim kin kongun erpi molum.

¹³ Ba Gos kumb ok mon pol pendrim ek ka ei, yi ninim, “Na ek ei ni tor kindinj ei, na pii gii ninj ele nind.” Ei sin pii gii ninmin ei ende mil. Pe sin ek ni tor kindinmin ku. Nimbil erang ei sin pii gii nipin ele ninmin.

¹⁴ Sinim piinmin ei, Gos eim Owundu Jiisas kulang tukpu to pendik ei, si tonu angpi nga konj sim. Nga Gos eim sinim Jiisas ouni si tonu konj simba ku. Nga Gos eim sin enim kin ouni tu wupu

kin, Gos mołum konu ele tuk tu wumba.

¹⁵ Yi mił epi ei, tonu opu, enim paki tumba nge om. Yi mił, nga Gos wumb kopur nga pei pei eim nge noman ka ei wumb ngang singii. Sik kin, en enim Gos kin nga pei prei erik kin, noman ka piik ngok, Gos embe ambił tonu kindik yi erngii.

Oł Embin Tui Tonu Wang Kin, Tilang Owundu Ermba

¹⁶ Ei yi mił peng kin, sinim oł ei piipin kin, Gos nge kongun ei wakin topun, si kindnanmin mon. Yi eramin kin, sinim ngenj torung ei kołulum; ba sinim nge noman tuk gui mołulum konu ei, kunum kunum konj tonu ołum.

¹⁷ Yi mił peng kin, sinim mong ele ngenj kumbii ei, sinim kin tonu om ei, aninga kembis kembis kunum kombur sinmin. Ba oł ei kongun dinga erang kin, Gos nge tilang owundu ka wii kunum kunum mołpu kin, sinim kin tonu wang simin. Sinim epi ka wii ei, oł embin tui ei, to mani kindmba.

¹⁸ Yi mił nga sin enim epi endi, pe ningił ele kaninmin epi ei sin kinermin mon; ba epi endi sinim ningił ele kenmin epi ei, kunum aninga kopur pepi poru nimba. Ba sinim epi kinalmin epi ei kunum kunum piram mulmba.

5

Sinim Nge Tonu Epin Er Mułmun Konu Ele

¹ Yi mił, pe sinim ngenj ei ngii mił, ya mani mei ele mołmun ngenj ngii mił ei, to kis poru nim kin, kapli sinim piinmin ei, Gos ei eim sinim kin ngenj ngii mił, eipi endi er kindim ei, tonu epin konu ele

salim. Ngenj Gos erim ngenj ngii mił ei, kunum kunum epin konu ełe konj mułmba.

² Ya pe kunum ei, sin sinim ngenj ngii mił, tuk ełe ke nipin enmin ei, sinim ngenj konj ngii mił ei, epin konu ełe salim ei, lo konduk mił, sinim pandi tumba ni dinga piipin kin, oł yi mił enmin.

³ Yi mił peng kin, sinim ngenj ei konduk mił, kindpin mułmun ngenj wii mił, mulermin mon. Ei sinim ngenj konj ngii mił ełe, mołpun bin.

⁴ Yi mił kunum ei, sinim ya mani mei ełe ngenj ei, ngii mił mulnjpun kunum ei, sinim noman embin to piipin kin, ek ni tor kindpin. Nimbił erang epi ombu sinim kin dinga pim. Ba sinim noman ełe kułmun ni piipin kin, ngenj wii mulenjpin mon; ba ei sinim noman ełe dinga kindpin kin, ngenj konj ngii mił sipin kindmin, ni piinjpin. Yi mił erang, sinim noman ełe yi ni piinjpin ei, ngenj ok nge ei si kindpin kin, nga sinim ngenj konj ngii mił, kunum kunum mułmun ngenj ei, sipin kindmin ni piinjpin.

⁵ Gos eim mendpił sinim ngenj konj ngii mił, simin ei nge er kun erpi kindim salim. Nga Gos eim nge Gui Ka ei, sinim ngum ei, sinim andan tang kin, eim nipe epi endi, sinim ngumba nge kindim salim ei, keimi sinim kin tonu wang kenmin.

⁶ Yi mił, pe sinim kunum kunum noman tuk ełe, dinga kindpin er mułmun. Pe sinim piinmin ei, sinim ngenj ngii mił mulnjpun kunum ei, sinim nge Owundu mołum konu ełe tep to ouni mulenjpin mon.

⁷ Yi mił erang, sinim Jiisas kin pii gii nipin er andinmin. Ba Gos nge epi kombur ngumba epi

ei, sinim kinarpin er andinmin ei mon.

⁸ Sinim piinmin ei, sinim noman tuk ele dinga kindmin palim. Nga sinim ka piinmin ei, ya mani mei ele ngenj ei, si kindpin pupun kin, sinim nge Owundu eim molum konu ele, ouni tep to mulmun ni piinmin.

⁹ Yi mil erang, sinim ya mani mei ele mulmun min, tonu Gos molum konu ele mulmun ei, kapli sinim noman dinga kindpin erpin kin, eim nge noman ele ekii sipin kin, ka piipin ngopun er mulmun.

¹⁰ Yi mil, pe sinim pei Krai nge kumb ele engmin ei, eim sinim kin kos owundu piipi kin, mok tumba. Topu kin, sinim endeim endeim ni, ya mani mei ele molpun kin, sinim nipe ol kis min, ka endi enjpin mil ei, kumep ngang kin, simin.

Sinim Krai Kin Molpun Gos Kin Ende Pupun Mulmun

¹¹ Nimbil erang, sinim piinmin ei, Gos Owundu kin mund mong kulmun ni yi erpin kin, sinim wumb eipi kin Gos ek ni tor kindamin kin, wumb ei Krai kin pii gii ningii. Ba Gos sinim noman tuk ele, pei kanpi piipi poru ninim. Nga na noman ele piind ei, enim noman tuk gui ele, enim sinim kin piinmin ei, sinim peni ele molmun.

¹² Nga ek ele nge, sin sinim embe enim kumb ele ambil tonu kindnanmin mon. Ba enim sin kin, wumb ka ni piingii. Yi mil nga sin ek nipin poltmun ei kin, ka piik kin, wumb eipi nge ningil ele ni ngonmun. Yi mil erangin kin, enim wumb eipi kin, ek ni orung kindik kin, wumb en enim nge embe ele, ka ka piik enmin; ba wumb en enim nge noman tuk ele, ni piinanmin mon.

¹³ Yi mił, sin wulu pang ninjpin kin, kapli ei sin Gos nge kongun enmin. Ba keimi, sin ek kun ninjpin kin, kapli sin enim kin paki tumun nge enmin.

¹⁴ Yi mił erang, Krai eim noman ka ngolum ei, sin nge noman tuk ele to konj kindang kin, sin Gos nge kongun enmin. Nimbil erang sinim ei pii kun erpin kin, sinim piinmin ei, yi mił wumb endeim sinim kin, pei piipi kulum. Yi mił erang ele nge, sinim wumb pei Krai kin ouni kulnjpun.

¹⁵ Nga Krai sinim wumb endeim endeim ni piipi kulum. Yi mił erang kin, sinim wumb konj molmun wumb ei, sin sinim noman ele ekii sipin kin, endmin ni enermin mon; ba wu Krai eim sinim kin piipi kolpu kin, nga angpi konj tonu pum ei, ni piipin kin ekii sipin andpin molmun.

¹⁶ Yi mił, akip sinim wumb endi ngenj ok nge ol ei, noman to piinmermin mon. Nga ele nge, sinim wumb endeim endeim ni, noman ele mok topun kin, yi enermin mon ku. Ok yi mił, sinim Krai ngenj ele ol ei, noman to piipin yi enjpin; ba pe yi mił nga enalmin mon!

¹⁷ Yi mił erang, pe wumb nii endi, eim Krai kin dambiltpi ende pupu molum kin, kapli Gos eim erang kin, wumb ei tonu opu kin, wumb ei eim konj endi eipi mił molum. Kapli wumb ngenj ol ok nge ei, si kindpi poru neng kin, nga wumb nge ol kun ka konj endi, tonu opu palim.

¹⁸ Gos eim ol ombu pei nge pulwu molum. Ok sinim Gos nge opu orung wumb mulnjpun; ba pe Gos Krai erang kin, sinim wumb eim kin sipi orung seng kin, sinim eim kin dambiltpin ende pupun molmun. Molpun kin, eim sinim kongun

ngang kin, sinim eim opu orung wumb ei paki topun kin, noman ende sek kin, puk muḥgii.

¹⁹ Sinim ek ei yi miḥ, Gos eim Krai kin ende moḥum. Moḥpu kin, sinim Gos kin opu orung enmin wumb ei, eim erang Gos kin, dambiltpin pupun kin, noman ende sek moḥmun. Pe nga Gos eim sinim nge oḥ kis enjpin oḥ ei, eim noman nga to piinerim mon. Nga Gos eim sinim kin kongun endi ngang kin, sinim eim opu orung wumb sipi orung seng kin, eim kin erang, sinim noman ende sipin moḥmun ei nge, ek ka ni tor kindmin.

²⁰ Yi miḥ erang kin, pe sinim Krai nge ek ka sipin kin, ni tor kindmin. Ei yi miḥ ku, Gos eim wumb pei kin, sinim nge gupu ele ek ei, ni tor kindnim. Nga sin nge gupu ele, Krai ninim ek yi miḥ, ni tor kindinmin ei, sin yi miḥ enim noman ele dinga kindpin yi ninmin. “Enim wumb opu orung enmin oḥ ei si kindik kin enim Gos kin dambiltik ende puk kin noman ende sek muḥgii!”

²¹ Yi miḥ erang, Krai eim oḥ kis endi eneririm mon. Ba Gos eim sinim oḥ kis enjpin oḥ ei sipi kin, Krai kin tonu kindim. Kindang kin, Krai eim sinim nge oḥ kis enjpin ei, eim sipi ko wum. Yi miḥ, Krai eim sinim kin yi erang kin, Gos nge oḥ kun ka oḥ ei, sinim nge noman tuk ele kindim.

6

Oḥ Embin Tui Ko Wunmun

¹ Pe sinim Gos kin kongun ende erpin kin, sin enim kin ek dinga nipin kin, ngonmun. Enim Gos nge noman ka ei, enim sik poru ninjing. Mon pim

kin, enim Gos nge noman ka si kindangin kin, wii pimba.

² Yi mił, Gos ek ka ok ni pendrim ek yi ninim,

“Nga ka wii sim kunum ei, na enim ninjing ek ei kun piinj. Nga na Gos enim sip orung sinj kunum ei, na enim paki tunj.”

Enim piingii! Akip kunum ei, kunum ka wii salim. Nga enim piingii ku, akip kunum ei, Gos enim sipi orung simba nge kunum salim.

³ Sin noman ele, wumb sin kongun enmin ei, kanik kin ek kis nik kin, yi enerngii mon! Yi mił erangin kin, sin epi endi eramin kin, enim bok tok kin, Gos nge ek ka pii gii ninerngii nipin kin, yi enałmin, mon!

⁴ Ba sin Gos nge kongun wumb mołmun. Yi mił, sin oł kun ka kanim kanim pei erpin kin, wumb pei kin andan topun ngonmun. Ngopun kin, sin oł embin tui nin, epi sin kin er kis elim ei nin, nga ngenj kumbii kis ngonum epi ombu kin, sin dinga angpin mołmun.

⁵ Nga opu orung wumb sin kepil tok kin, nga sin sipik kan ngii kindik kin, nga opu orung wumb sin kin kis piik, si pok erik; nga sin kongun dinga kis elmin; nga sin kunum kunum epin tep er konj mołmun; nga sin kunum kunum kumb kuni tang mołmun.

⁶ Nga sin oł kun ka mendpil elmin; nga sin noman ele ka wii pałim; nga sin sikir kis piipin ngonalm; nga sin wumb eipi kin er ka erpin kin, paki topun ngołmun; nga sin Gos Gui Ka kin dinga silmin; nga sin wumb eipi kin noman ka keimi ngołmun.

⁷ Nga sin ek keimi ni tor kindilmin; nga sin Gos nge noman dinga ngang kin, sin kongun elmin; nga sin ol kun ka palim mil ol ei, angil tunding ni, angil taring ele epi endi ambilpin kin ele nge, sin opu orung wumb ei kin opu elmin.

⁸ Wumb kopur sin nge embe ambil tonu kindinmin; ba wumb kopur sin nge embe to mani kindinmin. Nga wumb kopur sinim kin ek kis ninmin; ba wumb kopur sin kin ek ka nik ngonmun. Nga wumb kombur en enim yi ninmin, sin ek kend tonmun wumb, pa ninmin; ba sin ek keimi nilmin.

⁹ Wumb kopur sin kin pii pol tonanmin wumb mil nik enim; ba wumb kombur sin kin pii pol tonmun. Ei sin mandi kolulmun mil molmun; ba sin konj molmun. Gos sin kin kepil mil topu kin, sin er kun ermba enim ba eim sin kapli to kundnanim mon.

¹⁰ Nga sin kin noman embin mendpil tonu olum; ba kunum kunum sin ka piilmin. Nga sin wumb kurpu mil molmun; ba sin wumb eipi kin epi pei ka wii ngolmun. Nga sin epi endi sinaim mil molmun; ba sin epi kanim kanim pei salim.

¹¹ Enim Korin konu ele molmun wumb ei sin enim kin ek peni ele ni tor kindinmin. Nga sin noman ka ei, enim kin ngonmun.

¹² Sin nge noman ka ei, enim kin ondu ngunanmin mon! Ba enim nge noman ka ei sin kin ondu ngonmun.

¹³ Na ek yi ni tor kindind ei, enim nam nge kingam nol mil mulnjung kin, enim noman tuk ei pei aki tok kin, sin kin ngei. Enim ol yi mil erangin kin, sin enim kin enjpin ol ei, erik orung

kindik ngungii.

Enim Torung Wumb Kin Ende Punerngii Mon

¹⁴ Enim Gos kin pii gii ninarik kin, opu orung enmin wumb ei kin, kongun ende kindik kin, ende puk andik kin, yi enerngii mon. Pe oł kun ka ei kun, nga oł kis kun pinalim oł ei, okuł ende punguł min? Na konu emii palim oł ei nin; nga tilang palim oł ei nin, okuł ende punguł min? Ei mon mendpił!

¹⁵ Pe Krai Seisen kin kapli noman ende kind-ngił mułnguł min? Nga pii gii nilim wu endi kin, pii gii ninalim wu endi kin, noman ende peng kin, o ende punguł min?

¹⁶ Pe nipe oł endi erpi kin, Gos nge men ngii kin, nga ek kend gos ngii kin, o ende punguł min? Yi mił erang, sinim Gos kunum kunum konj mołulum Gos, eim nge men ngii mił mołmun. Yi mił, Gos eim ok yi mił nirim,

“Wumb ei en enim nam ngii konu ele mił seng kin, en enim mołmun konu ele nam tuk ele mułmbii. Nga na en enim nge Gos mułamb kin, nga en enim nam nge tilap wumb mułngii,” Gos yi nirim.

¹⁷ Yi mił Owundu ek yi nirim,

“Enim torung wumb mułngii konu ele si kindik puk kin, en enim konu eipi mułngii. Mułangin kin, enim epi penj mołum epi ei, embilenjing kin, kapli na enim simbii.

¹⁸ Nga na enim nge Ernjing mułmbii. Nga enim nam nge kingam ambłam noł mułngii, pa ni Owundu noman dinga owundu mendpił Pułwu,” yi ninim.

7

¹ Yi mił ku, sinim Gos nge ek dinga keimi ngurum ei, sinjpin kin, kapli na nge wumb pul; sinim pei ngenj oł kis elmin oł ni, noman tuk gui oł kis elmin oł ombu ni, kil ngopun, si kindpin kin, sinim Gos nge oł kun ka er mołum mił, ekii sipin er mołpun kin, sinim Gos kin mund mong topun mołpun kin eim embe ambił tonu kindmin.

Korin Wumb Pii Gii Nengin Kin, Pol Eim Ka Piim

² Enim noman ka ei, sin kin ngungii. Sin wumb endi kin pund mong endi enenjpin mon. Nga sin wumb endi kin, er kis endi endinjpin mon ku. Pe sin wumb endi kin, ek kend to ngopun kin, epi endi waning sinenjpin mon ku.

³ Na ek yi mił nip nip enim kin to mondup mił ninand mon. Ba na ek ok yi ninj, 'Sin enim kin, noman ka ngunjpun kin, sinim kunum kunum ouni ende mułmun. Yi mił erang kin, sinim kułmun min, konj mułmun min, ei kapli sinim ouni ende mułmun.'

⁴ Na enim kin pii gii nip kin, ek keimi peni ele nip ngond. Nga na enim kin ka piip kin, enim embe ambił tonu kindin kindind. Nga oł embin tui sin kin, tonu ołum kunum ele oł ei, na noman emin ngang kin, na ka wii mendpił piil.

⁵ Yi mił erang ekii se, sin Maseroniya konu ele tor onjpin kunum ele, sin ngenj ele kor endi mulenjpin mon. Pe sin mong kanim kanim konu orung orung pei, sin kin tonu onum. Nga sin ngenj ele opu yi mił tonu wang kin, sin noman tuk ele, embin sepi erang kin, tungu enmin.

⁶ Ba Gos eim wumb endi noman tuk ele, embin salilim ei, erpi kindang kin, noman emin salim. Seng kin, nga Taisis kindang kin, sin kin opu, paki topu kin, sin noman emin ngum ku.

⁷ Nga Taisis sin kin om ele nge mendpil, Gos sin kin noman emin mendpil ngunerim mon. Ba nga, enim Taisis kin, noman emin ngangin kin, nga eim sin kin ek ei, tu wum ele nge, Gos eim sin kin noman emin ngum ku. Nga Taisis eim sin kin ek nipi, enim na noman erang kin, nam keningii nipi kindim. Nga enim noman tuk ele, na kin kaimb sinjing. Nga enim noman ele, na kin tep to mulmun ni piinmin. Yi mil erang, pe na ka mendpil piind.

⁸ Yi mil, na mon polup enim ngunj ei, enim noman embin piinjing kin, kapli na akip enim kaimb sinand mon. Na piip kin, puls mon ei, enim noman embin ngang piinmin; ba ei kunum aninga kopur mendpil pepi kin, nga poru nimba.

⁹ Ba akip kunum ei, na ka piind. Nimbil erang, na ol yi enj ele nge, enim noman embin piinjing ele, na ka piinenj mon. Ba nimbil erang, enim noman embin piinjing ele nge, enim ol kis elmin ol ei, bul ngok kin, enim Gos kin noman tuk to ak tunjung ele nge, na ka piind. Yi mil erang kin, enim noman embin piinjing ei, Gos erang kin, sin ol enjpin ele, enim kin to kis enerim mon.

¹⁰ Yi mil, Gos nge noman embin ol ei, Gos erang kin, sinim wumb noman tuk ele, to ak tamin kin, Gos sinim sipi orung simba. Seng kin, nga sinim ol embin ei nge, nge, sinim noman embin nga sinermin. Ba ya mani mei ele ol embin tui, sin kin tonu wang kin, sin kis piipin eramin kin, sinim

koltmun ol ei nge tonu olum.

¹¹ Yi mił, enim pii kun erngii ei, Gos enim noman embin ngum ei, enim kin ol ka wii kanim kanim er tonu kindim. Kindpi kin, enim noman ele, to konj kindpi kin, wumb eipi enim ol enjing mił nik ei, er kun enmin. Erik kin, nga wumb endi eim ol kis erim ei, enim mon nik, er kun enmin. Erik kin, nga enim Gos nge kos owundu tungu enmin. Nga enim noman ele, dinga kindik kin, sin kenmin ni piik kin; nga enim noman ele dinga kindik kin, wumb endi ol kis enjing ei, er kun erik kindngii. Nga enim kongun kanim kanim pei erik ele nge, ek ninmin ei, er kun erngii. Erangin kin, ol ei nge, peni ele wang kin, enim nge ol kis endi enim kin pinałim mon.

¹² Yi mił, na mon ok polup enim ngunj ei, na wumb endi ol kis erim ei min, wumb eipi endi wu ei kin, ol kis erim ni piip kin, mon ei pulenj mon! Ba na piind ei, enim nge ol kun ka ei, peni ele tonu omba. Nga Gos nge ningił ele, enim yi piingii ei, enim sin kin noman ka ngumun ni piingii ele nge, na mon ei puls.

¹³ Yi mił, enim nge ol ka enjing ol ei, erpi kin, sin nge noman ele erpi emin ngonum.

Nga sin nge noman ele mendpił, emin ngonanim mon; ba sin nga ka mendpił piinmin ku. Nimbil erang Taisis nge noman emin seng kin, nga eim ka wii piipi molum. Nga ol ei kanpin kin, sin nga ka mendpił piinmin.

¹⁴ Yi mił, ok Taisis kumb ele, na enim nge embe ambil tonu kindinj ei, na enim nge ek ninj ei, na singambil sinenj mon! Ba sin ek pei enim kin ninjpin ek ei, keimi mendpił! Ei yi mił ku, sin

enim nge embe Taisis nge kumb ele ambil tonu kindinmin ek ei, keimi mendpił peni ele tonu om.

¹⁵ Taisis eim enim kin om kunum ele, enim eim kin mund mong erik kin, puku sik enjing; ba eim tuk sinjing. Sengin kin, eim nim mił ek ei, enim ekii sik enjing oł ei, eim piipi kin, eim enim kin noman ka nga ngonum.

¹⁶ Pe na enim kin, keimi pii gii nind ei, enim oł kun ka keimi erngii ele nge, na ka wii piind.

8

Gos Nge Tilap Wumb Paki Tolmun Oł Ei

¹ Enginpin noł! Sin noman ele enim kin ek ni piinmin ei, Gos eim noman ka ei, nimbił oł endi, Maseroniya wumb men ngii konu ele andan tum mił ei enim piingii.

² Yi mił peng, oł embin tui ei, en enim kin owundu tonu opu kin oł ei, en enim erngii mił kenmba erim. Pe en enim epi endi sinerang kin, en enim wii mendpił mulnjung. Ba en enim ka ka piik molmun ei erang kin, wumb eipi kombur noman ngunjung. Ngok kin, en enim ku nin epi aninga, kułou tok kin, en enim kongun yi erik kin, wumb eipi ngunjung.

³ Yi mił ni, na piip kin, na ek ei peni ele nip tor kindind. Kindind ei, en enim noman ele ekii sik kin, en enim nge ku nin epi aninga seng kin, nga min ele pei ei sik kułou tok, wumb eipi kin ngunjung.

⁴ Wumb en enim sin kin dinga kindik kin, kii sik kin, sin kapli nimin ni piik kin, Gos nge tilap ele Jerusalem konu ele molmun wumb paki tumun ni piik enjing.

⁵ Nga ok sin pii gii ninjpin ei, en enim ku nin, epi aninga kopur kindngii ni piinjpin; ba en enim yi mił mendpił enenjing mon; ba kumb se, en enim Owundu ngunjung. Pe nga en enim, Gos nge noman ele ekii sik kin, en enim sin kin yi ku ngunjung.

⁶ Yi mił ku, sin Taisis dinga kii semin kin, eim kongun enim kin pułngun mondpu erim mił, eim yi ku, enim kin noman ka ngopu kin, kongun ei eim er poru nimba ku.

⁷ Pe nga yi mił, epi pei ele nge, enim ol ka wii mendpił elmin. Ei enim Gos kin pii gii ninmin; nga enim pii gii ninmin ele nge, kongun dinga erik kin, ni tor kindik enmin; nga enim noman ele ka wii pei salim. Seng kin, enim Gos nge kongun ei, to konj dinga kindik enmin; nga enim sin kin noman ka ngok enmin; nga enim noman ka ngok enmin kongun ei, yi mił ku, nga pei erngii.

⁸ Ei na enim kin, ek dinga 'Yi erei!' ngunand mon. Ba na enim kin nip ngond ei, wumb kombur kongun keimi ermin ni, noman to piinmin mił nind ele nge, na enim kin noman ka keimi ngonmun min mon; ei kenmbii nip nind.

⁹ Yi mił, enim piinmin ei, noman ka ei sinim nge Owundu Jiisas Kraias andan topu ngolum. Ngopu kin, ei eim epi kanim kanim pei keimi salikim; ba nga sinim paki tumbii ni piipi ele, eim epi sinalikim wu mił, endi tonu orum. Ol yi eririm ele, enim epi kanim kanim pei sengin kin, Jiisas Kraias eim epi endi sinalikim wu mił molum.

¹⁰ Pe nam nge noman ele, enim kin andan top ngond. Na kongun ei piip kin, kung ngii ok, enim kongun pułngun monduk erik kongun ei pe er

poru ningii ku. Nga kongun ei, en enim wii mił enenjing mon; ba en enim noman ełe, kongun ei ermin ni piik enjing.

¹¹ Yi mił, pe enim kongun ei er poru ninjing kin, kaplı ei ka wii. Yi mił, ok enim sikir ermin ni noman ełe piinjing mił, yi ku enim sikir er poru ningii! Nga yi mił, en enim nge dinga palim mił, kaplı enim kongun ei ernгии!

¹² Yi mił pe wumb endi eim noman ełe, epi endi ngumbii ni piimba ei, kaplı Gos eim noman ełe kaplı epi ei simba. Gos eim wu ei, epi pei salim epi ei piinim. Nga Gos eim wu ei nge epi salim ei, kaplı mok topu ermba ku.

¹³⁻¹⁴ Ei pułe yi mił pinalim mon. Enim epi pei ngangin kin, nga wumb sik kin, epi aninga ngungii pa yi ninand mon. Ba enim epi mok tok kin, kaplı kaplı ernгии pa nind. Enim epi pei salim ei, enim epi singii mił sepi kin, nga kopur gulang salim. Pe nga enim epi kopur singii pim kin, nga wumb enim paki tok ngungii ku. Ei enim wumb ei kin, epi mok tok kin, kaplı kaplı erik singii.

¹⁵ Gos kumb ok ek mon poł pendrim ek yi ninim,

“Pe wumb nii endi eim kuni epi pei sirim wumb ei, eim kuni epi nga pei sineririm mon. Nga wumb nii endi eim kuni epi aninga mił sirim wumb ei, eim nga kuni epi aninga mił sineririm mon ku. Wumb yi tał epi kaplı mił sikił.”

Taisis Korin Konu Ełe Kindnjing

¹⁶ Ba sin ka piipin kin, Gos ngonmun ei, Taisas eim noman ende sepi kin, Gos sin ngum noman ei nge ngang kin, enim paki tonum.

¹⁷ Yi miɬ, sin eim kii semin kin, nga eim kapli nirim. Nipi kin, eim ka piipi kin enim paki tumbii ni om. Ba ei eim noman ele piipi kin, enim paki tumbii nipi kin, eim enim kin om.

¹⁸ Pe nga sin Gos nge tilap ele molmun wumb nge enginjpin endi kindamin kin, Taisis ouni pukuɬ. Enginjpin ei, eim men ngii ele Gos nge ek ka ei ni tor kindilim embe molulum wu.

¹⁹ Ei yi miɬ mendpiɬ enaɬim mon; ba nga men ngii kongun elmin wumb enginjpin ei to tonu kindik kin, sin kin ouni andpi kin, nga noman ka ngopu kin, nga sin nge kongun paki topu ermba nik kindnjing. Nga sin kongun ei noman ka ngopun erpin kin Owundu nge embe ambil tonu kindpin erpin kin, wumb pei andan topun eramin kin, wumb pei piingii ei sin enim paki tumun ni, piipin ermin.

²⁰ Wumb endi sin kin ku nin, epi ka wii ei, men ngii wumb ngopun se andinmin epi ei kin, ek orung nipi yi ninermba mon. Yi miɬ, sin enginjpin ei, wu ei kin ouni kindinmin.

²¹ Yi miɬ, sin noman ele ol kun ka palim miɬ, ermin ni piinmin. Ei sin Owundu nge ningil ele mendpiɬ ol kun ka enanmin mon; ba sin mei wumb ningil ele kin ouni ol kun ka enmin ku.

²² Pe sin enginjpin endi kindinmin ei, wu taɬ kin ouni pungii. Sin kunum kunum eim ermba miɬ kenmin nipin kin, ol yi miɬ erpin kin, eim kongun ngopun yi elmin. Nga sin kanilmin ei, eim paki topu kin, kongun dinga kindpi elim. Ba pe eim

pii gii ninim ei, enim ol kun ka yi mi ku, erngii ni piinim. Yi mi erpi kin, eim kongun ei dinga kindpi enim.

²³ Pe nga Taisas eim na kin kongun ouni ni er andilmbil wu; pe eim enim kin paki topu kin, kongun ermbii ni piinim ku. Pe nga sin nge enginpin tal Taisis kin ouni pungii ei, enim piingii ku. Wu tal ei, men ngii nge kongun elmbil wu. Nga wu tal ele elip, Krai nge tilang owundu dinga ei, si tonu kindilmbil wu.

²⁴ Yi mi erang kin, enim noman ka ei andan tangin kin, wumb ol ei pule sinim ka ka piipin kin, kongun enim enmin ei keimi ni piingii. Nga men ngii wumb pei yi mi ku, sin enim kin ek ninmin mi ei, keimi ni piingii ku.

9

Ku Nin Epi Ka Wii Gos Nge Wumb Paki Tolum

¹ Enim piinmin ei, epi ka wii paki to lum epi ei, Gos nge wumb Juriya konu ele molmun wumb ei kin ngolmun ei, enim piinmin. Yi mi peng kin, na mon endi polup ele nge, ngunermbii mon.

² Yi mi, na piind ei, enim noman ele kongun ei ermin ni piinmin. Yi mi piyangin kin, na Maseroniya konu ele molmun wumb kumb ningil ele kanip kin en enim embe ambil tonu kindil. Na yi mi ninj ei, kung ngii ok, Akaiya konu ele wumb kongun yi mi erngii pendik kin, kui er molmun. Nga en enim piinmin ei, enim kongun to konj kindik ermin. Ei yi mi ku, Maseroniya konu ele molmun wumb to konj kindik kin, yi ermin ni piinmin ku.

³ Ba na piind ei, sinim ek ninmin ei nipin kin, enim embe ambil tonu kindpin enmin ei, ek wii mil endi pinermba mon. Ba nga en enim kongun erngii nge kui er mulnjung kin, kapli na enim kin yi mil nip ngunj. Nga na yi mil piip kin ele nge, na engnan nol ombu enim kin kindinj.

⁴ Yi mil, sin enim enmin ol ei, pii gii keimi ninmin, na yi mil, ni piind. Mon pim kin, Maseroniya konu ele molmun wumb na kin tep to wangin kinamin kin, enim er kun er mulenjing kin, kapli sin ele nge singambil simin. Nga enim yi mil ku, singambil singii ku.

⁵ Yi mil peng piip kin, na engnan nol ombu kumb se kindamb kin, enim kin ongii. Ok kin, enim ku nin epi ka wii ei kulou tok, konu ele kindmin ni, er kun erik mulngii. Nga ku nin epi ka wii ei, en enim noman ele wii ngungii. Ba sin yi mil enim kin, epi simin nipin kin, yi kapli enermin mon.

⁶ Pe enim ei, pii kun erngii. Wu endi eim kuni mong aninga telim kin, eim kuni mong aninga telim mil simba. Nga wu endi eim kuni mong pei telim kin, eim kuni mong telim mil mong pei simba ku.

⁷ Ei yi mil ku, enim wumb endeim endeim ni, noman tuk ele, pii kun erik kin, en enim nge noman ele ekii sik kin, enim nipe epi endi ni piingii mil, yi mil ngungii. Mon pim kin, wu endi epi ngumbii ni noman embin to piimba min, nga wu endi eim kin dinga kindik kin, ol yi erii, nengin kin kindmba. Nimbil erang Gos wumb endi epi noman ka piipi ngolum ei, Gos wumb ei kin noman ka piipi ngolum.

⁸ Gos eim kapli, enim epi pei ka wii enim singii palim mił ngopu kin, nga pei sik, eim enim kin ngumba ku. Ngang kin, enim pei sik kin, kapli erik mułngii. Yi mił, nga kunum kunum epi ka wii kanim kanim pei ngang kin, enim kapli wumb eipi kin ngungii ku. Ngok kin, enim kongun ka wii kapli paki tok kin, erik mułngii.

⁹ Gos nge ek ka mon pol pendrim mił yi ninim, “Gos ek piinim wumb endi, eim epi pei wumb kurpu wii mołmun wumb ei kin ngonum. Ngopu kin, eim nge oł ka enim ele, kunum kunum ei eim kin pepi mułmba.”

¹⁰ Pe Gos eim kuni mong wumb aka pin tełngii nipi ngolum. Nga eim wumb kin kuni nungii nipi kin, ngolum ku. Nga yi mił ku, sinim kuni mong pei ngopu erang kin, kuni mong pei nga tonu omba. Omba kuni ei opu enim nge oł kun ka erpi kin, kuni mił owundu mendpił tonu omba.

¹¹ Gos enim epi pii kelip ngang kin, enim sik, wumb eipi kin pei yi ku ngungii. Nga enim epi ka wii ngunjung epi ei, sin sipin kin, wumb eipi epi ka wii ei ngamin kin, en enim, enim paki tungii nge ele, Gos kin ek ka ni ngok; nga Gos nge embe ambil tonu kindik kin, yi erngii ku.

¹² Yi mił, nga enim nge kongun ele, Gos nge wumb paki tungii. Tungii ele nge, enim wumb epi sinerang mułngii wumb ei, si ngok kin, kapli erngii. Nga oł ele nge mendpił mon; ba oł ele nge, enim Gos kin noman ka piik kin, nga ngungii ku.

¹³ Enim kongun enmin ei erik kin, engnjing noł paki tungii nge enmin ei, en enim pii gii ei, peni ele andan topu ngonum. Ngang kin, engnjing noł enim enjing oł ei piik kin, enim Gos ek ka ekii

sik kin, Krais nge ek ka ei, ni tor kindik enmin ei piingii. Nga keningii ei, enim ka wii epi owundu ei, enim wumb wii ngołmun. Nga wumb eipi pei ngołmun ei kanik kin, Gos nge embe ambıl tonu kindngii ku.

¹⁴ Nga yi mił ku, piingii ei Gos nge noman ka ngołum ei, enim kin owundu pepi mołum. Yi mił peng kin, en enim, enim kin dinga kindik kin, kenmin ni piik kin, en enim Gos kin prei dinga kindpin eramin kin, Gos epi ka wii ngumba ni piinjing.

¹⁵ Gos eim epi ka wii sinim ngołum ei, epi owundu ka wii mendpił. Yi mił erang, Gos nge ngołum oł ei, sinim pii poł tunanmin mon. Sinim Gos nge epi ka wii ngołum ele nge eim kin ka piipin ngumun.

10

Pol Nirim Mił Gos Sinim Kin Kongun Ei Ngum

¹ Na Pol, na nam enim nge noman to konj kindip kin, enim Krais nge elim oł ei, pii kun erngii! Erngii ei, Krais eim nge noman ele, ambıl mani kindpi kin, eim wumb kin noman ka ngopu kin, oł kun ka elim. Wumb kombur na kin ek to monduk kin, yi niłmin. “Pol eim sinim kumb ele mołpu kin ei, eim embe ambıl to mani kindnim; ba nga Pol eim sinim kin turii mołpu kin, eim ek dinga nipi sinim ngołum.

² Ba na enim kin dinga kii sip kin, na enim kin ombii kunum ei, enim kan kun erik mułngii! Na enim kin ek dinga nip ngunermbii mon! Ba na ni piind ei, wumb kombur sin mei konu ele oł ei,

elmin ni piik kin, wumb ei kin, na ek dinga ni tor kindip ngumbii.

³ Yi mił, sin mei konu ele mołpun kin, er andinmin; ba sin opu, mei konu ele wumb ei, yi mił opu enalmin mon.

⁴ Yi mił, sin opu epi pei ambililmin epi ei, mei konu ele epi mon. Ba sin nge opu epi ei, Gos nge noman dinga salilim. Seng kin, sin kapli opu orung gui kis nge noman dinga ei, to mani kindinmin.

⁵ Sin wumb nge noman ele, en enim bong nik, tonu mendpil angililmin epi ei, Gos kin noman tok piingii nge andlam ei, ondu ngungii ei, sinim to mani kindpin kin, er kis ermin. Pe nga yi ku, sinim wumb nge noman ele pei, ambil gii nipin kin, kan ngii mił kindamin kin, enim Krais kin ekii singii.

⁶ Sin kui er mołpun kin, kapli enim sin ek ekii sik erngii. Erangin poru nim kin, kapli wumb kombur ekii sinenjing kin, kapli sin wumb ombu kin, kumep kis ngumun.

⁷ Enim ningil ele epi pei ngenj torung palim mił, kanik piingii. Pe wumb endi eim pii gii dinga nim kin, eim Krais nge wu mołpu kin, eim nga eim noman kun to piipi kin, eim Krais nge wu; nimbil erang, sin wu ei mołum mił, sin yi mił ku, Krais nge wumb mołmun.

⁸ Yi mił, pe na sin noman dinga ei, wii ek owundu nip ermbii ele nge, sinim nge Owundu noman dinga ei, sin ngum. Ngum dinga ei enim nge pii gii ei, er dinga kindpi kin, si tonu simbii nipi ngum ei, sin enim to kis er mani kindnermbii mon. Ele nge, na singambil sinermbii mon.

⁹ Na ninj ek ei, enim piinarik kin, na enim to puku simbii nip mon ei, pulenj mon.

¹⁰ Yi mił, enim kopur na kin ek yi ninmin, “Eim mon połpu kindim ei nge, ek embin nin, ek dinga pałim. Pe nga eim ya sinim kin mułang kin, eim ngenj ele dinga kunum ele sin kenpin ei, eim dinga sinenelang mon. Nga eim ek ei wii mił pałim,” pa ninmin.

¹¹ Wumb nii endi, ek yi mił pii kun ermbe wumb ei, eim sin mon poltmun oł ei, eipi mił enałmin mon. Ei sin ya mulełamin kunum ei, min nga sin enim kin ouni ele mułamin kunum ei, sin oł ende mił ełamin.

¹² Yi mił, sin tungu erpin kin, sin wumb eipi en enim embe ambil tonu kindik ełmin wumb ei kin, sin ouni kułou topun kin, en enim ełmin oł ei, mok topun ermin ei, kapli enanim. Nimbil erang wumb ei, en enim ełmin oł ei, en enim nge su ele mok tok ełmin; ba wumb endi wumb eipi kin endeim endeim ni ełmin oł ei, su wum kapli ende mił ełmin. Wumb yi mił ełmin wumb ei, noman pinalim mił mołmun.

¹³ Ba sin ełmin oł su wum ei, mił mułalam kin, sin ek owundu nipin kin, sin sinim embe ambil tonu kindpin kin, yi enałmin mon; ba sin Gos nge kongun ei, su mił mok topu kindim mił su ei, sin ekii sipin ermin. Erpin kin, sin enim Korin konu ele mołmun wumb kin kongun yi ku ermin.

¹⁴ Yi mił, pe nga sin enim kin tor onjpun kunum ele, sin Gos nge kongun ei su mił, mok topu kin, sin kin kindim ele, sin tor punenjpin mon. Na nge, sin sinim embe ambil tonu owundu kindnermin mon. Ba sin enim kin kumb se opun

kin, Krai nge ek ka enim kin tu wunjpun.

¹⁵ Nga sin elmin ol su ei mił, ek owundu ninarpin kin, sin sinim embe ambił tonu kindnalmin mon. Kindnarpin kin, wumb eipi enim kin kongun er sinjing ele, piipin kin, ol yi ermin ni enalmin mon. Ba sin dinga kind piipin kin, enim nge pii gii ninmin ei, tonu opu dinga pimba ei, ni piipin elmin. Pe nga sin enim kin kongun ele tuk molmun ei, dinga pupu kin, owundu tonu opu kin, owundu mendpil pimba ni piipin enmin.

¹⁶ Yi mił, nga sin konu eipi nge ek ka ni tor kindpin kin, enim kin orundung konu ele wumb ei, ni tor kindmin. Yi mił erang, sin wumb eipi nge kongun er sinjing konu ele, sin ek owundu nin, sin sinim embe ambił tonu kindmin ei, kapli enermba mon.

¹⁷ Gos nge ek ok ni ka pendrim ek yi ninim, “Pe wumb nii endi eim ka piipi kin, eim nge embe ambił tonu kindmba pim kin, kapli wu ei Owundu nge embe ambił tonu kindmba nge Gos ka erim.”

¹⁸ Nimbił erang wumb nii endi ei, eim embe ambił tonu kindim kin, wu ei Owundu nge ningił ele wu wii mił mułmba. Ba wumb nii endi Owundu eim wu ei, eim embe ambił tonu kindmba ei, kapli wu ei, Owundu nge ningił ele embe keimi pimba.

11

Pol Ek Se Andilmin Ek Kend Wumb Ni Peni Ele Kindim

¹ Na noman ele piind ei, enim na ol elou yi mił erip endinj kin, enim na kan wiik tungii. Tangin kin, keimi nam ol elou yi piind mił, erip endmbii.

² Yi mił Gos eim wumb kin noman ka ngolum kin, eim nge wumb mendpił mułngii ei, yi mił ku, na enim kin noman ka ngond. Nimbił erang na enim amb kuimi mił to mondup kin, enim wu endeim mendpił Krais nge ambim mił mułngii. Na enim ambił wenip andłam kun ka wii andiłmin mił, oł kis pinaliłim yi mił, na enim Krais kin ngumbii.

³ Ba kumb ok, wembii kis Seisen, eim amb Eiwa ek ak mak erpi kin, ek kend topu kin, oł kis erim. Erang mon pim kin, Seisen eim enim kin yi mił ku, enim nge noman ele, ek ak mak erpi kin, ek kend topu, to eipi kindang kin, oł kis erik kin Krais kin mendpił mularik kin, keimi ekii sik enerngii mon! Oł ele nge, na tungu erip moł.

⁴ Yi mił, wumb nii endi enim kin, tor wang kin ei, enim Jiisas endi eipi ni tor kindmba; ba ei sin ok ek ni tor kindnenjpin mon; min nga enim gui endi eipi konj endi singii enmin; ba ei enim ok sinenjing mon; min nga enim ek ka enim ok sinjing ei, mon; ba enim ek ka endi eipi wang kin, angil ele simin nik enmin. Pe wumb endi enim kin ele tuk opu kin, oł yi mił erang kin, kapli enim eim wiik tangin kin, eim oł yi mił kapli ermba.

⁵ Pe na oł elou elim wu mił, na ek owundu nip kin, na nam embe ambił tonu kindmbii end. Yi mił na ni piind ei, na enim nge ek se andiłmin wu num mendpił wumb ei kin, na wu kembis wii mił, wumb ei kin mandring mulał mon.

⁶ Pe na ek ni tor kindił oł ei, kapli kun pinenim pim kin, kapli ba nam nip ek endi nind ei, nam noman ele ka wii palim. Na piind ei, enim piinmin ei, akip sin enim kin peni ele, noman ele

epe pei andan tunjpun.

⁷ Na enim kin, Gos nge ek ka ni tor kindinj; ba enim na kin epi endi ngo orung kindnenjing mon. Na nam mani ele molup kin, na enim ambil tonu kindinj. Nimbil erang na ol yi enj ei, ol kis min?

⁸ Pe na men ngii wumb konu eipi eipi na ku nin, epi ngok enjing ei, na sinj. Na sinj ku nin epi ei, na sip enim ngop kin, enim paki tunj. Na ol yi enj ei, na men ngii wumb nge ku nin epi ei, na waning mil sinj.

⁹ Nga kunum ele, na enim kin tep to muls kunum ele, na epi endi sinerang kin kunum ei, na wumb endi kin noman embin ngunenjing mon. Gos kin pii gii ninjing angim nol Maseroniya konu ele si kindik kin, Korin konu ele tor onjung wumb ei, na epi endi sinerim epi ei, pei paki tunjung. Paki tangin kin, yi mil er molup kin, nga na noman embin enim kin ngunermbii mon ku.

¹⁰ Yi mil Krai nge ek keimi ei na kin tuk molum ei mil, nga na ek dinga keimi nind ei, nam embe ambil tonu kindamb kin, Griis konu ele wumb konu orung orung pei, nam nimbii ek ei, wumb mon ninerngii mon!

¹¹ Nimbil erang na ek yi mil nind? Nga na enim kin na noman ka ei, ngonal nind min? Ei mon! Gos piinim ei, na enim kin noman ngo.

¹² Nga na pe end mil enim kin ku nin epi sinarip kin, wumb eipi kin simbii end ol ei, na am piram erip mulmbii. Yi mil erip kin, ek se andilmin wumb eipi, en enim embe kapli ambil tonu kindmin ni piik kin, yi mil nik kin, sin wumb eipi Gos kongun ende mil enmin. Erangin kin, na

wumb ombu nge gupu ele ek ei pandi top kin, ol yi mił ermbii.

¹³ Yi mił, wumb ombu ek kend tok kin, ek se andilmin wumb molk kin, en enim kongun erik kin, ek kend tok elmin. Nga wumb ombu, en enim ngenj ele, to eipi mił kindik kin, Krais nge ek se andilmin wumb mił yi erik molmun.

¹⁴ Nga sinim ol ei kin puku sinermin! Nimbił erang Seisen ei kapli eim nge ngenj ei, to eipi kindpi kin, eim ngenj ele Gos nge enjel tilang elim ei mił, eim yi er molum.

¹⁵ Yi mił erang kin, Seisen nge kongun wumb en enim ngenj ele, yi ku to eipi kindik kin, Gos nge kongun ol kun ka elmin wumb mił, yi ku tonu onjung ol ei nge, puku sinermin. Nimbił erang kunum poru nimba kunum ei, Seisen nge kongun wumb ombu, ol enjing mił, kumep ei singii.

¹⁶ Na ok ninj mił, na pe nga nind. Wumb endi noman to piipi kin, na wulu wu endi mol ni piinim, ba ei mon! Ba enim yi piinjing kin, na wulu wu mił nind ek ei, enim piik, wiik tangin kin, yi mił, kapli na nam embe ambił tonu aninga mił kindmbii.

¹⁷ Pe na nimbii end ek ei, sinim nge Owundu nge noman dinga ele, nimbii enand mon. Ba na ek elou nilim wu ei mił, nam ek owundu nip pup kin, na nam embe ambił tonu kindmbii end.

¹⁸ Ba wumb kopur pei mei konu ele ol ei, ekii sik kin, ek owundu nik kin, en enim embe ambił tonu kindilmin. Na yi ku, ol ei ekii sip kin, ek owundu nip kin, nam embe ambił tonu kindmbii ku.

¹⁹ Yi mił, en enim noman nge ka wii sengin kin, enim wulu wumb nge ek wii mił nengin kin, enim

piik wiik tangin kin, ka piinjing.

²⁰ Yi mił, wumb endi enim kongun wii elmin wumb kindmbii ni piipi kin, nga enim nge epi pei ei, sipi poru nimbii ni piipi kin, nga enim eim sipi, owundu mołpu kin, enim to mani kindpi kin, nga eim enim nge kumb ningił ełe, kon taki tum kin, kapli enim eim kin wakin tangin kin, oł yi mił elim.

²¹ Yi mił, sin nge dinga sinerang kin, enim oł enjing mił ei, sin enanmin mon! Yi mił peng kin, na singambil sip kin, ek ei ni tor kindmbii end.

Ba wumb endi eim dinga pupu kin, ek owundu ni tor kindim kin, kapli na yi ku, ek owundu ni tor kindmbii ei, wulu wu mił ek yi na nam embe ambil tonu kindmbii end.

²² Wumb ei Eipru wumb min? Kapli na Eipru wu ku moł. Wumb ei Esrel wumb min? Kapli na Esrel wu ku moł. Wumb ei Eiparam nge tiłap wumb min? Kapli na Eiparam nge tiłap wu ku moł.

²³ Wumb ei Krais nge kongun wumb min? Kapli na Krais nge kongun wu mołup kin, wumb ombu to mani kindinj kongun ei end. Pe na wulu wu mił ek nind ei, na Krais nge kongun dinga wii enj; nga wumb na kan ngii kunum kunum kindnjing; nga wumb na kunum kunum pei ya kepıi tunjung; nga kunum kunum pei wumb na to kundngii enjing mił, ba na pe na konj moł. Yi mił peng kin, oł ełe nge, na wumb pei to mani kindinj.

²⁴ Kunum angıł orung, Jura wumb na engki kapıł kapli mił, kan kepıi mił tunjung.

²⁵ Kunum tekliki, Rom wumb na kepıi tunjung. Nga kunum endeim, wumb na kom ku tunjung.

Nga kunum tekliki, noł kanu owundu ele er kis mulang kin, na ep noł ele mani punj. Pup kin, na epin tinga kunum endeim olt mił, ep noł ele pinj.

²⁶ Nga na kunum pei andlam olt mił ele, na mei ele punj; nga na noł ele mani am bii mił enj; nga waning wumb, na to kis erngii mił enjing; nga nam nge Jura wumb, na to kis erngii mił enjing ku. Nga wumb tilap eipi endi, na to kis erngii mił enjing ku. Nga konu owundu ele wumb ei, na to kis erngii mił enjing ku. Nga mei ele wumb mulenjing konu ele wumb min, epi endi, na to kis ermba mił, erim ku. Nga na ep noł kanu owundu ele muls ei, na to kis ermba mił ku erim. Nga ek kend tołmun angnan noł angil ele, na to kis erngii mił enjing ku.

²⁷ Na kongun dinga wii erip kin, enimb tum. Kunum pei emii peng, na kongun erip kin or pinał. Nga kunum pei, na kuni owundu topu, noł nuwa erip elim. Kunum pei, na kuni sinałilim. Nga kunum pei, na konduk ni epi sinerang kin, na konu jii kułul ku.

²⁸ Nga ol ei mendpil mon. Nga kunum kunum pei, ol embin tui na kin tonu wang kin, ei na ko wul epi ei, na men ngii wumb konu orung orung pei, tep kun ka ermbii ni, noman to piind.

²⁹ Nga wumb nii endi, eim dinga pinałilim ei, yi mił ku, na dinga pinałilim min? Nga wumb nii endi, eim bok topu, mani pupu, ol kis erim kin, kunum ei na noman kis to piinermbii min? Ol ele nge pei wumb eipi pei andan top keningii mił, na Krai nge kongun wu mendpil moł.

³⁰ Nga na ek owundu nip kin, nam embe ambil tonu kindmbii andlam eipi endi pinerim kin,

kapli nam nge dinga pinalim andlam ele, na ek owundu ele nam embe ambil tonu kindmbii.

³¹ Erinjpin Gos sinim nge Owundu Jiisas nge embe ele, sinim kunum kunum eim ambil tonu kindmin ei, eim piinim ei, na ek kend tunand mon.

³² Nga na Damaskes konu ele muls kunum ei, gapman owundu king Areses, eim nge konu owundu ele, eim wumb mundang molk kin, na to kan ngungii mił enjing. Ba na mer gerenj kon ele, tuk pinj kin, wumb na konu owundu kung gii ondu ele, na to tor kindik kin, na wu king eim angil ele am punj.

12

Pol Eim Or Kumb Mił Er Kenim Ei, Gos Koi Erpi Andan Tum Mił Kenim

¹ Na ek owundu nip kin, nam embe ambil tonu kindmbii; ba oł ei na paki tunalim mon. Ba akip na or kumb mił kenj epi ei kin, sinim nge Owundu eim epi endi koi erpi andan topu kin, na ngum epi ei, ni tor kindmbii.

² Na piind wu ei, endi Krais kin pii gii nim wu ei, kung ngii engki nga kapił kapli o pang kin, wu ei tonu epin Gos mołum konu ele, si pang kin pum. Pum wu ei, eim nge ngenj kin pum min, eim noman tuk gui ei kin pum min, ei na pii poł tunand, mon; ba Gos eim mendpił piinim.

³⁻⁴ Na piind wu ei, tonu epin Gos mołum konu ka wii ele, si pang kin pum. Pang kin, eim ngenj kin pum min, eim nge ngenj si kindpi pum min, ei na pii poł tunand; ba Gos eim mendpił piinim. Pe nga epin konu ele peng kin, wu ei, eim koi erpi

oʻl kun ka wii epi endi piipi kin, wumb endi ek ni tor kindmba ei kapli enermba mon. Enerang kin, mei wumb endi kapli ek ei ninermba mon!

⁵ Nga na wu ei kin, ek owundu nip kin, eim embe ambil tonu kindmbii end. Ba na nam embe ambil tonu kindnermbii mon! Ba na nam dinga pinalim ele nge, na ek owundu nip kin, nam embe ei, ambil tonu kindmbii.

⁶ Pe na ek owundu nip kin, nam embe ambil tonu kindmbii ni piilamb kin, kapli na wulu wu mil ek yi ninenelamb mon; ba na ek keimi nilamb. Nimbil erang wumb endi na wu ka wii endi mol ni, yi piinermba mon! Ba na piind wu ei, na oʻl end mil ei, kanpi kin, nga eim na ek nind mil ei piilim. Yi mil peng kin, wu ei na kin kun mendpil piimba.

⁷ Nimbil erang Gos nge koi er pim ek ei, na andan tum ei, na kenj epi keimi kun ka wii mendpil yi mil peng kin, Gos eim piipi kin, na nam embe ambil tonu kindmbii ni, eim noman ele to piinerim mon. Nga yi mil peng kin, Gos eim na kin epi gal mil epi ei ngang kin, na ngenj ele polulum nge ngum. Ngum epi ei, Seisen nge ek se andilim wu mil, na tumba nge ngum. Epi ele nge, na to mani kindpi kin, na nam embe ambil tonu kindmbii ei, na kapli enanim.

⁸ Kunum tekliki, na Owundu kin prei erip kii sinj ei, eim na ngenj ele epi kis ei, si tor simba nge kii sinj.

⁹ Ba Owundu eim na kin ek yi nim, "Na nim ngenj kumbii gal mil epi ei, si tor sinermbii. Nimbil erang, na nam noman ka ngoʻl ei, nim kin kapli paki top elim. Nimbil erang, nam nge

noman dinga ei, kun ka wii kongun erpi kin, wumb endi dinga pinerang mulmba wumb ei kin, kapli kongun elim,” Owundu yi nim. Yi mił peng kin, na ek owundu nip kin, na noman dinga pinerang ele nge, na ka ka piind ele nge, Krais nge noman dinga ei, na kin kongun er mulmba.

¹⁰ Yi mił, na noman dinga ei pinerang kin ele nge, na ka ka piip moł. Nga wumb na kin oł kis mił endi erngii; nga oł embin tui pei na kin tonu wang kin; nga wumb na kin oł embin ei ngungii; nga oł dinga endi na kin tonu wang kin, na ko wup kin, Krais nge kongun paki top el. Nimbil erang kunum ele, na nge noman dinga pinerim kunum ei, na Krais kin, dinga mendpil simbi.

Pol Korin Pii Gii Wumb Kin Noman To Piim

¹¹ Na oł enj ei, wulu wu mił enj. Ba enim na kin yi mił erangin kin, na oł ei enj. Enim na embe ambil tonu kindilangin kin, ei kapli kun mendpil pilang; ba enim oł yi mił enenjing mon. Nimbil erang na wu wii mił mołup kin, na enim nge ek se andilmin wumb owundu mołmun mił mandring ei, na molał mon.

¹² Na enim mołmun konu ele tuk mołup kin, kongun dinga erip kin, ek keimi nge se andil wu, jep oł kanim kanim enim kin, na dinga kindip er muls. Mulamb kin, na enim kin jep oł kanim kanim ni, oł wumb puku silmin oł ei ni, wumb Gos nge noman dinga oł ei keningii mił, na eim nge ek se andil wu mołup kin, enj.

¹³ Yi mił, men ngii wumb eipi pei epi nipe sengin kin, na enim kin epi endi paki tunen? Ei epi ele nge mendpil, na enim kin paki tunen?

ei, na enim kin ku nin epi kombur ambilip kin, sinenj mon. Na kaimb kuł kapli, enim na nge mong ei, er kun erik, si kindngii.

¹⁴ Akip kunum tekliki, na enim kin ombii ni piip kin, er kun erip moł. Nga na enim kin epi embin endi ni, ngunand mon. Ei na enim ku nin epi ei, na simbii ni enand mon. Ba na enim mendpił simbii nip end. Yi mił erang kin, kang ambil ombu en enim kongun dinga erik kin, epi pei kułou tok kin, menjing ernjing noł epi ei, paki toł ngunałmin mon. Ba menjing, ernjing noł, en enim kapli, epi pei kułou tok kin, kang ambil paki tok kin, epi ngołmun.

¹⁵ Na ka mendpił piip kin, na epi pei sałim epi ei, enim ngop si kindmbii. Nga nam noman konj yi ku ngop kin, enim nge noman tuk ele paki tumbii. Pe enim na noman ka aninga ngunjung kin, na enim noman ka pei ngumbii ei kapli min?

¹⁶ Ba enim wumb kombur na kin ek yi ninmin. Keimi mendpił, wu ei sinim kin epi endi peni ele sinalim mon. Ba wu ei epi kenim wu. Nga eim ek kend top top ele nge, eim sinim ek kumb kulu ele topu kin, sinim eim kin ek ele nge, ekii simin ei nge nim.

¹⁷ Ba nimbił erang na enim kin wumb kombur kindinj wumb ei epi endi, ek kend tok kin, enim kin epi endi sinjing min?

¹⁸ Na Taisis kii dinga sinj kin, enim kin ba ninj. Nga na angim endi eim kin kindamb kin, ouni punguł. Pukuł kin, Taisis enim kin ek kend topu kin, epi endi enim nge angil ele, epi endi sim min? Pe nga, na kin Taisis kin ouni er andiłmbił ei, Gos nge Gui Ka endeim se andiłmbił min? Sił andlam

ende ei andilmbil min?

¹⁹ Pe enim kunum kunum, noman yi to piinmin ei, sin pulpun ek ei, sinim ol ei, enim ningil ele, er kun elmin min? Ba ei mon mendpil! Sin Gos ningil ele, Krais kin dambiltpi ende kindang molpun kin, ek yi mil ninmin. Sin enginpin nol sin noman ka ngolmun wumb ei kin, sin ek nemin kin, kapli enim paki tamin kin, enim nge pii gii ninmin ei, dinga mendpil pimba.

²⁰ Yi mil, na nam mund mong tonum ei, nam enim kin ombii kunum ei, enim mulngii ni piind mil, ei mularik kin, ba enim eipi mil mulngii ni piind. Nga enim ka keningii ei, na mulmbii ni piinmin mil ei, mularip kin, na eipi mil mulmbii. Na nam mund mong tonum ei, na kenmbii ei; enim ek mil erik, wumb eipi nge epi, kan bun bun sik kin, noman kis tonu wang kin, wu endi eim noman ele mendpil piilim mil elim, wumb eipi kin ek bul morung nik kin, ek waim elmin, en enim wumb num molmun ni piik kin, ol kun pinaim mil erik kin, mong sik yi elmin.

²¹ Na mund mong tonum ei, na enim konu ele, nga op ninj kin, nam Gos na enim ningil ele, to mani kindmba. Mon pim kin, na wumb pei kin ke nip kin, ok wumb ombu, en enim ol kis erik kin, en enim noman tuk ele to ak tunenjing mon! Wumb ei, ol kis penj tui nin; nga wu amb ngunduk nin; nga wumb wumb eipi kin noman kis peng kin, ol kis yi elmin.

13

Korin Wumb En Enim Pii Gii Ei Pii Kun Erngii

¹ Pe akip kunum tekliki, na enim kin bii ond. Pe wumb endi ol kis erim pim kin, kapli wumb tal min tekliki, noman ende sek kin, ek ni tor kindangin pa ni, Gos ek ka yi ninim.

² Ok wumb ol kis enjing kin, nga pe enim yi ku, ol kis enim enmin wumb ei ok, na enim kin ek yi mil ninj, "Enim pii kun erngii." Pe nga na enim kin ek dinga nind mil, na ok kunum tal yi mil ninj. Pe nga ekii se, na enim kin orung ombii kunum ei, ol kis enjing wumb ei, na wakin tunermbii mon! Na enim kin kumep kis ngumbii.

³ Enim epi pei piimin ni piinmin ei, Krais na kin gupu ele ek ni tor kindim. Nga Krais enim kin mok topu ermbe kunum ei, eim temb ninermbe mon! Ba eim nge dinga ei, enim kin tuk ele kongun elim.

⁴ Yi mil, Krais eim ond peri ele to kunduk kunum ei, eim dinga pineririm. Ba pe Arim Gos nge dinga ei ngang kin, pe eim konj molum. Yi mil, sinim eim kin dambilpin ende pamin kin, sinim dinga pinerim ku. Ba sinim Gos nge dinga ele sinjpin kin, sinim eim kin konj mulmun. Molpun kin, sin enim kin tuk ele Gos nge dinga andan tumun.

⁵ Enim en enim noman tuk ele, kii sik piingii ei, enim pii gii ei, dinga ambil gii nik molmun, min mon? Enim ol ei, en enim kur keningii. Enim keimi piinmin ei, Krais Jiisas enim noman tuk ele molum min? Mon pim kin, kapli enim Krais kin pii gii pinerang kin, enim ol kis pei piki tonum.

⁶ Ba na piip nind ei, enim piinmin ei, sinim Krais kin pii gii keimi ninmin.

⁷ Ba sin Gos kin prei erpin ngamin kin, enim

oʔ elou min, kun pinermba oʔ miʔ endi enerngii mon! Mon pim kin, sin enim andan topun kin, sin kin oʔ kun ka tonu onum ni, piinerngii mon. Ba enim oʔ kun pimba miʔ erngii. Ba mon peng kin, sinim wumb pii gii pinerim miʔ, wumb tonu omun ei kapli.

⁸ Yi miʔ, pe sinim epi endi ermin ei, ek keimi kin, to mani kindnermin mon; ba sinim ek keimi ei mendpiʔ paki tonmun.

⁹ Yi miʔ, sin ka piinmin kunum ele, sin dinga pinerang kin, enim dinga palim. Nga sin Gos kin prei eramin kin, enim am oʔ kun ka wii kapli molk pungii.

¹⁰ Yi miʔ, puʔ ei peng piip kin, na nam ya konu turii ele moʔup kin, mon ei poʔup kin, enim kin kindind. Yi miʔ erang kin, nam ombii kunum ei, enim kin embin tui nguneramb kin, Gos Owundu nge noman dinga ei nam ngum. Ngum dinga ei, tu wup kin, enim to mani kindip kin, kis mundmbii ei, kapli enermbii mon. Ba nam noman dinga ei, enim pii gii ei, paki topu dinga ngumba nge end.

Ek Mandi Poru Ninim

¹¹ Pe akip angnan noʔ! Enim ka muʔeiyo! Na nind ek ei, enim piik kin, enim wumb dinga puk kin, kun ka molk kin, endi nimba ek ei, enim endeim ni noman ende sek kin, yi erik kin, enim noman emin seng muʔngii! Nga Gos eim noman ka ngoʔum kin, noman emin puʔwu ei, enim kin ouni muʔngii.

¹² Enim wumb endeim endeim ni ‘Oiyoy,’ nik kin, enim wumb ei ngunj kangilk kin, angil sik, Owundu kin ka piikim miʔ yi erngii.

¹³ Gos nge ol kun ka elmin wumb pei enim kin
'Mułeiyo' nik kin, ek ka ni kindinmin.

¹⁴ Sinim nge Owundu Jiisas Krais nge sinim
paki tołum ei kin, Gos nge eim sinim noman ka
ngołum ei kin, Gos nge Gui Ka sinim kin dambiltpi
ende pu mołpu kin, Gos tekliki, enim pei kin tep
to mułngii.

Gos Nge Ek Ka Ei Sinim Kin Ngolum
The New Testament in the Nii Language of Papua New
Guinea

Nupela Testamen long tok ples Nii long Niugini

copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nii

Dialect: Central Wahgi

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023

57529bce-9e23-5350-904d-243a1b359818